

Adı: .....

Tarih: .....

### İnternette güvenlik

İnternete bağlı olduğumuz ortama çevrim içi ortam denir. Bu ortamda öğrenir, oynar ve iletişim kurarız. Güvende kalmak için bazı kurallara uyarız.

1. Hangileri gizli tutulması gereken kişisel bilgilerdir? (Birden çok doğru olabilir.)  
☐ a) Ev adresi ☐ b) Şifre ☐ c) Telefon numarası ☐ d) En sevdiğin mevsim
2. Bir oyunda tanımadığın biri okulunu ve ev adresini soruyor. Ne yaparsın?  
☐ a) Söylemem ve bir büyüğüme haber veririm. ☐ b) Hemen söylerim.  
☐ c) Yalnızca okulumun adını söylerim.
3. Şifremizi en yakın arkadaşımızla paylaşabiliriz.  
☐ Doğru ☐ Yanlış
4. Hangisi daha güçlü bir şifredir?  
☐ a) Harf, rakam ve işaretlerden oluşan uzun bir şifre ☐ b) Kendi adın ☐ c) 12345
5. Tanımadığın birinden "Tıkla, hediye kazan!" yazan bir mesaj geldi. Ne yaparsın?  
☐ a) Tıklamam, bir büyüğüme gösteririm. ☐ b) Hemen tıklarım.  
☐ c) Arkadaşlarıma da gönderirim.
6. Bu davranış güvenli mi, güvensiz mi? (Her birinin yanına grubunun harfini yaz: A = Güvenli, B = Güvensiz)  
☐ Fotoğrafımı tanımadığım biriyle paylaşmak ☐ Antivirüs programı kullanmak  
☐ Oyunları ailemle birlikte seçmek ☐ Şifremini kimseye söylememek  
☐ Adresimi bir oyunda yazmak ☐ Tanımadığım bir dosyayı indirmek
7. İnternette tanıştığımız biriyle ailemize haber vermeden buluşabiliriz.  
☐ Doğru ☐ Yanlış
8. Çevrim içi ortamda bizi rahatsız eden bir şey olunca hemen bir \_\_\_\_\_ haber verimiz.  
(büyüğümüze / yabancıya / oyun arkadaşımıza)

### Doğru bilgi ve dijital nezaket

İnternetteki her bilgi doğru değildir. Bilgiyi birden fazla güvenilir kaynaktan kontrol ederiz. Adresi "gov.tr" ile biten siteler devlet kurumlarına, "edu.tr" ile bitenler okul ve üniversitelere aittir.

9. Adresi hangisiyle biten bir site bir devlet kurumuna aittir?  
☐ a) gov.tr ☐ b) edu.tr ☐ c) com

10. İnternette çok paylaşılan her haber doğrudur.

☐ Doğru ☐ Yanlış

11. Bir sitede "Her gün çikolata yiyen çocuğun boyu iki kat uzar." yazıyor. Ne yaparsın?

- ☐ a) Bilgiyi güvenilir kaynaklardan kontrol ederim. ☐ b) Hemen inanırım.  
☐ c) Herkese gönderirim.

12. Siber zorbalığa uğrayınca neler yaparsın? (Birden çok doğru olabilir.)

- ☐ a) Cevap vermeyiz. ☐ b) Ekran görüntüsü alırım. ☐ c) Bir büyüğümüze söyleriz.  
☐ d) Biz de kötü sözlerle karşılık veririz.

13. Sınıfın mesaj grubunda biri bir arkadaşının fotoğrafıyla alay ediyor. Ne yaparsın?

- ☐ a) Katılmam, arkadaşımın yanında olur ve öğretmenime söylerim.  
☐ b) Ben de gülen yüz gönderirim. ☐ c) Fotoğrafı başka gruplara da gönderirim.

14. Bu davranış nazik mi, kaba mı? (Her birinin yanına grubunun harfini yaz: A = Nazik, B = Kaba)

- ☐ Her şeyi büyük harfle bağırır gibi yazmak ☐ Farklı bir fikre saygıyla cevap vermek  
☐ Arkadaşının fotoğrafını izinsiz paylaşmak ☐ Yardım edene teşekkür etmek  
☐ Mesaja selamla başlamak ☐ Kırıcı yorum yazmak

15. Bir arkadaşımızın fotoğrafını paylaşmadan önce ondan izin almalıyız.

☐ Doğru ☐ Yanlış

## Bilim insanlarının çocukluğu

Sosyal bilimciler insanları ve toplumları inceler. Tarihçi geçmişi araştırır. Arkeolog toprağın altındaki eski eserleri kazıyla çıkarır. Psikolog insanların duygu ve davranışlarını inceler.

16. Bilim dalını çalışılan yerle eşleştir. (Eşleştir.)

- |              |                       |
|--------------|-----------------------|
| 1. Tarih     | a) Laboratuvar        |
| 2. Arkeoloji | b) Kazı alanı         |
| 3. Psikoloji | c) Arşiv ve kütüphane |

17. Bir arkeolog en çok nerede çalışır?

- ☐ a) Kazı alanında ☐ b) Futbol sahasında ☐ c) Fırında

18. Eski belgelerin saklandığı yere \_\_\_\_\_ denir.

(arşiv / fabrika / pazar)

19. Halil İnalçık çocukken bilgiye nasıl ulaşırdı?

- ☐ a) Kitap ve gazetelerden ☐ b) İnternette ☐ c) Televizyondan

20. Halil İnalçık çocukken ödevlerini internette araştırırdı.

☐ Doğru ☐ Yanlış

21. Bilim insanını çalıştığı alanla eşleştir. (Eşleştir.)

- |                    |                 |
|--------------------|-----------------|
| 1. Halil İnalçık   | a) Psikoloji    |
| 2. Ufuk Esin       | b) Tarih        |
| 3. Doğan Cüceloğlu | c) Arkeoloji    |
| 4. Fuat Sezgin     | d) Bilim tarihi |

22. Halil İnalçık çocukken bunlar var mıydı? (Her birinin yanına grubunun harfini yaz: A = Vardı, B = Yoktu)

- ☐ Kitap   ☐ İnternet   ☐ Gazete   ☐ Mektup   ☐ Akıllı telefon   ☐ Kütüphane  
☐ Tablet

23. Bilim insanlarının çocukluğunu öğrenmek bize ne kazandırır?

- ☐ a) Merak edip çalışmanın insanı başarıya götürdüğünü görürüz.  
☐ b) Hiçbir şey kazandırmaz.   ☐ c) Yalnızca eski giysileri öğreniriz.

## Cevap anahtarı

1. **a) Ev adresi, b) Şifre, c) Telefon numarası** Adres, şifre ve telefon numarası seni bulmaya ya da hesabına girmeye yarar.
2. **a) Söylemem ve bir büyüğüme haber veririm.** Kişisel bilgiler tanımadığımız kişilerle hiç paylaşılmaz.
3. **Yanlış** Şifre yalnız bize aittir. Yalnız anne, baba ya da bakımımızı üstlenen büyüğümüz bilebilir.
4. **a) Harf, rakam ve işaretlerden oluşan uzun bir şifre** Adımız ya da sıralı rakamlar kolay tahmin edilir.
5. **a) Tıklamam, bir büyüğüme gösteririm.** Bu tür bağlantılar zararlı yazılım taşıyabilir ya da bilgilerimizi çalabilir.
6. **Oyunları ailemle birlikte seçmek: A, Fotoğrafımı tanımadığım biriyle paylaşmak: B, Şifremi kimseye söylememek: A, Tanımadığım bir dosyayı indirmek: B, Antivirüs programı kullanmak: A, Adresimi bir oyunda yazmak: B**
7. **Yanlış** İnternette tanıdığımız kişi kendini olduğundan farklı gösterebilir. Ailemize haber veririz.
8. **büyüğümüze**
9. **a) gov.tr** "gov" devlet, "edu" eğitim anlamına gelen İngilizce sözcüklerden kısaltılmıştır.
10. **Yanlış** Yanlış bir haber de çok paylaşılabılır. Güvenilir kaynaklardan kontrol ederiz.
11. **a) Bilgiyi güvenilir kaynaklardan kontrol ederim.**
12. **a) Cevap vermeyiz., b) Ekran görüntüsü alıriz., c) Bir büyüğümüze söyleriz.** Kötü sözlerle karşılık vermek sorunu büyütür.
13. **a) Katılmam, arkadaşımın yanında olur ve öğretmenime söylerim.**
14. **Mesaja selamla başlamak: A, Yardım edene teşekkür etmek: A, Arkadaşının fotoğrafını izinsiz paylaşmak: B, Her şeyi büyük harfle bağırır gibi yazmak: B, Kırıcı yorum yazmak: B, Farklı bir fikre saygıyla cevap vermek: A**
15. **Doğru**
16. **1-c, 2-b, 3-a**
17. **a) Kazı alanında**
18. **arşiv**
19. **a) Kitap ve gazetelerden** Onun çocukluğunda televizyon ve internet yoktu.
20. **Yanlış**
21. **1-b, 2-c, 3-a, 4-d**
22. **Kitap: A, Gazete: A, Kütüphane: A, Mektup: A, İnternet: B, Tablet: B, Akıllı telefon: B**
23. **a) Merak edip çalışmanın insanı başarıya götürdüğünü görürüz.**